

Հուշարձանների և տեսարժան վայրերի միջազգային խորհրդի /ԻԿՕՄՕՍ/
առաջարկությամբ՝ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ն 1983թ.-ից ապրիլի 18-ը նշում է որպես Հուշարձանների և
տեսարժան վայրերի միջազգային օր՝ կոչ անելով իր անդամ-պետություններին
գործունեության ամենատարբեր ձևերով նպաստել հուշարձանների պահպանությանը և
լուսաբանել ժառանգության պահպանության կարևորությունն ու խնդիրները, բարձրացնել
հասարակության զգոնությունը և պատասխանատվությունը ժառանգության պահպանության
հանդեպ: Այս տարի ժառանգության պահպանությունն առաջարկվել է ներկայանալ
տարաբնույթ մշակութային նախաձեռնություններով՝ «ԻԿՕՄՕՍ-ի 50-ամյակը» խորագրի
ներքո՝ ի նշանավորումն ԻԿՕՄՕՍ-ի հիմնադրման 50-րդ տարեդարձի:

«Էրեբունի» պատմահնագիտական արգելոց-թանգարանը ԻԿՕՄՕՍ/Հայաստանի հետ
միասին, միանալով ԻԿՕՄՕՍ-ի 50-ամյակը նշելու կարևոր առաքելությանը, մի շարք
միջոցառումների շարքում Հուշարձանների և տեսարժան վայրերի միջազգային օրը՝ ապրիլի
18-ին, կիրականացնի Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցին նվիրված ցուցահանդես՝
«Արևմտյան Հայաստանի ուրարտական ժառանգությունը» խորագրով:

Հայկական հուշարձանների մի զգալի մաս՝ հազարավոր եկեղեցիներ, վանքեր եւ
ճարտարապետական, հնագիտական ժառանգության հոգևոր ու աշխարհիկ՝ այդ թվում
ուրարտական ժամանակաշրջանի արժեքներ, գտնվելով Արևմտյան
Հայաստանում/Թուրքիա/, հայ ժողովրդի տարհանման և զանգվածային ջարդերի ժամանակ
ամբողջությամբ ավերվել, վնասվել կամ հասցվել է անմխիթար վիճակի: Նկատի ունենալով
Մեծ եղեռնի հետևանքով նաև ուրարտական ժառանգությունը մեծապես վնասելու և
կորստյան մատնելու իրողությունը՝ ցուցահանդեսը կուղեկցվի Արևմտյան Հայաստանի
ուրարտական հուշարձանների լուսանկարներով և տեղեկատվական պաստառներով:
Ցուցահանդեսում, մասնավորապես, կներկայացվեն Պատմական Հայաստանի
ուրարտական հուշարձանները՝ ամրոց-բնակավայրերը /Տուշպա, Հայկաբերդ, Այանիս/,
բացօթյա ծիսապաշտամունքային համալիրները /Միերի Դուռ, Հագինե Փիրի, Աշտակերտ,
Գանձադուռ/ և հայկական եկեղեցիները, որտեղ գտնվել են ուրարտական սեպագիր
արձանագրություններ /Վարազավանք, Արծվաբերդ, Աղթամարի Սբ Խաչ և այլն/:
Հուշարձաններ, որոնք տարբեր ժամանակներում պեղվել և ուսումնասիրվել են հայ և
օտարազգի ականավոր հնագետների կողմից, որոնց մեկնությունն ու հանրայնացումը,
սակայն, մինչ օրս լիարժեք չէ: Ցուցահանդեսի խորհուրդն է՝ իրազեկ դարձնել հայ, ինչպես և

